

Temat: Przegląd i znaczenie ptaków

Różnorodność ptaków

Największy żyjący obecnie ptak to **struś afrykański**. Może on osiągnąć ponad 2,5 m wysokości i ważyć 150 kg. Jest nielotem, ale za to świetnie biega dzięki długim, silnie umięśnionym kończynom tylnym. Maksymalna prędkość, jaką może rozwinąć, wynosi ponad 50 km/h.

Zięba występuje na terenach rolniczych i zurbanizowanych. Zasiedla wszystkie typy lasów, parki, cmentarze, a nawet przydomowe ogródki i działki. Żywi się nasionami roślin zielnych, drzew i krzewów, a także owocami i ziarnami zbóż, a czasem pąkami drzew. Może też zjadać owady i pajęczaki zebrane z gałęzek drzew.

Puchacz jest największą polską sową. Poluje w nocy, kierując się słuchem i wzrokiem. Pióra wokół oczu i dzioba tworzą szlارę, antenę skupiającą dźwięki i prowadzącą je do ucha. Puchacz ma masywną sylwetkę, dużą okrągłą głowę, pomarańczowe oczy i charakterystyczne skupiska piór przypominające uszy. Zamieszkuje rozległe pierwotne obszary leśne. Poluje na średniej wielkości ptaki i ssaki, czasami także na owady.

Najszybszym ptakiem jest **sokół wędrowny**, który podczas pikowania w dół potrafi rozwinąć prędkość do 300 km/h. Cechuje go duża, krępa i silna sylwetka z długimi, ostro zakończonymi skrzydłami i masywną głową. Poluje w dzień na drobne kręgowce, głównie ptaki i ssaki. Zamieszkuje wszystkie kontynenty, najczęściej doliny rzeczne, obszary górskie i lasy położone blisko zbiorników wodnych. Może także występować na terenach miejskich.

Ciekawostka

Kukulka jest pasożytem lęgowym. Samica podrzuca jajo do gniazda ptaka z grupy wróblowatych. Pisklę kukulki, już w pierwszym lub drugim dniu po wykluciu, wyrzuca z gniazda jaja lub potomstwo gospodarza. Wydając żebrzący głos, zmusza przybranych rodziców do bardzo częstego karmienia, nawet 17 godzin na dobę.

Znaczenie ptaków

Ptaki masowo hoduje się na potrzeby przemysłu spożywczego dla mięsa i jaj. Niektóre gatunki dzikiego ptactwa widnieją na liście zwierząt łownych. Ptasich piór używa się do wypełniania kołder, poduszek lub kurtek, a także – z uwagi na ich walory estetyczne – do wyrobu ozdób. Papugi i kanarki, ze względu na towarzyski charakter lub piękny śpiew, są hodowane jako zwierzęta domowe.

Dzięki zdolności niektórych gatunków ptaków do polowania na szkodniki pól i magazynów uważa się je za cennych sprzymierzeńców człowieka. Należą do nich żywiące się owadami: sikory, wilgi, dzięcioły, żolny, kuropatwy. Zjadają stonkę ziemniaczaną, mszyce i inne szkodniki upraw. Liczne gatunki sów, myszołowy, jastrzębie i pustulki polują na myszy, które wyrządzają szkody w magazynach ze zbożem, a także w samych uprawach. Z drugiej strony, ptaki mogą powodować poważne straty, np. wróblowate wyjadają ziarna zbóż, a kormorany i mewy przyczyniają się do ubytków w gospodarstwach rybackich.

W przyrodzie ptaki pełnią istotną funkcję, gdyż stanowią ważny składnik licznych łańcuchów pokarmowych. Ponadto, zjadając owoce, przyczyniają się do rozsiewania nasion. Kolibry podczas pobierania nektaru zapylają rośliny, głównie storczyki i kaktusy.

Podsumowanie

- Ptaki są kręgowcami stałocieplnymi, które potrafią latać (lub, jak w przypadku strusi, potrafili ich przodkowie) i zamieszkują wszystkie ekosystemy świata.
- Przystosowania ptaków do lotu to m.in. pokrycie ciała piórami, kończyna przednia przekształcona w skrzydło, obecność grzebienia na mostku, lekki szkielet, obecność worków powietrznych.
- Kształt dzioba ptaka zależy od rodzaju pokarmu, którym się on żywi, oraz sposobu, w jaki go zdobywa.
- Budowa kończyn tylnych ptaka zależy od jego trybu życia i zamieszkiwanego środowiska.
- U ptaków, dzięki obecności worków powietrznych, zachodzi podwójne oddychanie.
- Ptaki są jajorodne, występuje u nich zapłodnienie wewnętrzne.
- Ptaki są owodniowcami, ich młode rozwijają się w jaju i są otoczone błonami płodowymi zapewniającymi im optymalne warunki do rozwoju.